

FUNDACJA
BATOREGO

Argumenty

forumIdei

24 września 2024

Ustawa medialna – uwagi organizacji społecznych do założeń do ustawy wdrażającej EMFA

18 września koalicja organizacji pozarządowych przedstawiła uwagi do projektu ustawy wdrażającej Europejski Akt o Wolności Mediów (EFMA), czyli rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1083 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ustanowienia wspólnych ram dla usług medialnych na rynku wewnętrznym.

Znaczenie konsultacji

Sygnatariusze opinii doceniają fakt prowadzenia konsultacji, obawiają się jednak, że nie są prowadzone do końca przejrzystości. Należałoby skorzystać z przyjętych przed 10 laty [Siedmiu Zasad Konsultacji](#). Wskazują one, co powinien robić gospodarz konsultacji, aby proces budził zaufanie, był responsywny i pozwolił zebrać wiedzę konieczną do podjęcia decyzji.

- W sprawie tak złożonej jak prawo medialne kluczowe jest, by w proces konsultacji zaangażowane zostało szerokie spektrum interesariuszy. Trzeba uwzględnić głosy ekspertów i organizacji pozarządowych. Potrzebna jest szeroka debata publiczna, a więc także wysłuchania publiczne i badania opinii.
- Konsultacje muszą uwzględniać nie tylko europejski akt o wolności mediów (EMFA), ale inne akty prawne wpływające na środowisko medialne, np. akt o usługach cyfrowych (DSA).
- Reforma mediów publicznych powinna być częścią wizji ładu medialnego w Polsce, uwzględniającej zmiany technologiczne, konkurencyjność rynku oraz nowe formy konsumpcji mediów.

Organ nadzorczy. Jaka KRRiT?

- Proponowane zmiany mają na celu zapewnienie pluralizmu i niezależności KRRiT, tymczasem projekt nie zapobiega możliwości upolitycznienia Rady.
- Sposób powoływania członków KRRiT powinien być jawny, z udziałem społeczeństwa obywatelskiego.
- Kompetencje KRRiT w zakresie kontroli audycji i nakładania kar na nadawców powinny być mniejsze.

Prawa dziennikarzy i niezależność redakcyjna

- Niezależność redakcyjna wymaga konkretnych gwarancji prawnych oraz stabilnego finansowania dla dziennikarzy.
- Wprowadzenie kodeksów etyki dziennikarskiej oraz utworzenie niezależnej Rady Etyki Mediów Publicznych są kluczowe dla zachowania standardów etycznych.
- Należałoby nadać dziennikarzom status zawodu zaufania publicznego. To wzmocniłoby ich pozycję m.in. w walce z dezinformacją.
- Włączenie MSWiA do prac nad wdrożeniem EMFA jest konieczne dla ochrony prywatności dziennikarzy.
- Przejrzystość działania mediów
- Niezbędne jest wprowadzenie przejrzystych zasad zamówień reklamowych oraz bazy państwowych reklam w mediach.
- Potrzebujemy regulacji dotyczących struktury właścicielskiej mediów, aby poprawić ich transparentność i identyfikację rzeczywistych beneficjentów.
- EMFA kładzie nacisk na transparentność pomiaru odbiorców jako kluczowego elementu dla przydziału zasobów gospodarczych w mediach.

Media samorządowe

- Organizacje postulują jasne definicje mediów/biuletynów samorządowych, aby uniemożliwić ich wykorzystanie do promowania władzy wykonawczej.

[Całe stanowisko i sygnatariusze](#)

NA RADARZE

Apel do prezydenta Dudy o podpisanie ustawy o reformie Trybunału Konstytucyjnego

Organizacje pozarządowe, w tym Fundacja im. Stefana Batorego, apelują do prezydenta o podpisanie ustaw o Trybunale Konstytucyjnym (w tym ustawy wprowadzającej) uchwalonych ostatecznie przez Sejm 13 września 2024. „Ich przyjęcie zapewni obywatelom i obywatelkom skuteczną ochronę ich praw oraz odbuduje zaufanie do instytucji publicznych” - piszą. „Ustawy te stanowią właściwy środek do rozstrzygnięcia – zgodnie z przepisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej – wszystkich problemów skutkujących brakiem należytego funkcjonowania Trybunału. To z kolei przyczyni się do stabilizacji porządku prawnego w Polsce”.

[Cały apel i lista sygnatariuszy](#)

Finanse partyjne do naprawy

Na działalność partii politycznych idą rocznie 84 mln zł samej subwencji. Nie jest to wielki wydatek, zważywszy na to, że partie polityczne są niezbędnym elementem demokracji, a finansowanie ich z budżetu daje kontrolę nad finansami i uniezależnia partie od biznesu. Jednak przepisy o finansowaniu partii są do poprawy i Fundacja Batorego [postuluje](#) to od 2017 r. - [pisze na blogu forumIdei dr hab. Jacek Haman](#). Chodzi przede wszystkim o poprawę jawności i przejrzystości finansów partyjnych poprzez odejście od sprawozdań papierowych na rzecz cyfrowych. Standardem powinna być możliwość maksymalnie szerokiego (z wyjątkami związanymi z ochroną danych osobowych) i efektywnego wglądu we wszystkie dokumenty finansowe partii. To się poprawia, jako że od 2021 r. partie muszą publikować rejestrów wpłat indywidualnych (od ponad 10 tys. zł w ciągu roku od jednego wpłacającego) oraz umów. To krok we właściwym kierunku, ale wciąż jeszcze niesatysfakcjonujący.